

8. Олешко В.Г. Важка атлетика: навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, СДЮШОР, УОР та ШВСМ / В.Г. Олешко, О.І. Пуцов, К.В. Ткаченко. – К., 2011. – 79 с.

УДК 796

РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЖІНОЧОГО ГОЛЬФА У СВІТОВІЙ СПОРТИВНІЙ ПРАКТИЦІ

Павлюк І.С., к.фіз.вих., зав. кафедри фізичного виховання

Національний університет харчових технологій

У статті проаналізована динаміка розвитку жіночого гольфа, починаючи з витоків його зародження і до сучасності, розглянуті передумови формування комерційного і професійного напряму, а також визначені чинники, що істотно впливають на розвиток жіночого гольфу.

Ключові слова: гольф, професійний жіночий гольф, професіоналізація, турнір, кубок.

Павлюк И.С. РЕТРОСПЕКТИВНЫЙ АНАЛИЗ РАЗВИТИЯ ЖЕНСКОГО ГОЛЬФА В МИРОВОЙ СПОРТИВНОЙ ПРАКТИКЕ / Национальный университет пищевых технологий, Украина.

В статье проанализирована динамика развития женского гольфа, начиная с истоков его зарождения и до современности, рассмотрены предпосылки формирования коммерческого и профессионального направления, а также определены факторы, существенно влияющие на развитие женского гольфа.

Ключевые слова: гольф, профессиональный женский гольф, профессионализация, турнир, кубок.

Pavliuk I.S. RETROSPECTIVE ANALYSIS OF DEVELOPMENT WOMAN GOLF IS IN WORLD SPORTING PRACTICE / National university of food technologies, Ukraine.

The dynamics of development of woman golf is analyses in the article, since the sources of his origin and to contemporaneity, pre-conditions of forming of commercial and professional direction are considered, and also factors are certain substantially influencing on development of woman golf.

Key words: golf, professional woman golf, professionalization, tournament, cup.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Упродовж останніх 10-15 років зберігається стійкий інтерес до вивчення жіночої проблематики у рамках гендерних досліджень, спрямованих на вивчення статі як соціокультурного явища. Використання цих методологічних підходів дозволяє зрозуміти, яким чином складався розвиток жіночого спорту і гольфа у тому числі.

Процес інтеграції жінок у міжнародний фізкультурно-спортивний рух був повільним і важким. Спортсменки змагалися в нечисленних "традиційно жіночих" видах за рамками офіційної олімпійської програми. Обмежений контингент учасниць повністю відображав тенденції гендерної диференціації: усі спортсменки походили з привілейованих прошарків суспільства і були представницями європеїдної раси. А включенням небагатьох видів спорту в реєстр змагань, до яких жінки все ж були допущені, передували бурхливі кампанії, організовані активістками феміністичного руху [2, 3].

У результаті перетворень жіночий спорт і гольф, у тому числі, поступово набув нової якості – це не лише чисто спортивна діяльність, але і сфера послуг, виробництво і збут продукції. Становлення жіночого гольфу почалося у середні віки, а розвиток мав свої особливості в Новий час. Аналіз сучасних концепцій переслідує мету формування уявлень про основні тенденції розвитку гольфу в ХХ-ХХІ ст., а також оцінити його

сучасний стан і перспективи розвитку жіночого гольфу. Оскільки на сьогодні, гольф є найдорожчим, престижним і респектабельним видом спорту [1, 3].

Методи дослідження. В основу роботи покладено метод системного аналізу, оскільки вибір під час ухвалювання рішень доводиться здійснювати за умов невизначеності, яка зумовлена наявними чинниками, що не підлягають точному якісному оцінюванню.

Для вирішення завдань дослідження було застосовано такі методи:

- аналізу, синтезу та узагальнення;
- порівняння та аналогії.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Статус гольфа і його популярність швидко поширилися в XVI столітті завдяки королівському схваленню. Король Чарльз I популяризував гру в Англії, а першою жінкою яка грала в гольф вважається шотландська королева Марія Стюарт (1542-1587). Вона ж привнесла до гри новий термін - "Кедді", який походить від назви, даної її помічникам – військовим, відомим на французькому як кадети. Сьогодні термін "кедді" означає помічник гравця, який носить його ключки і має право давати йому поради під час гри [3].

Сучасна гра в гольф з'явилася в Шотландії, як і перші гольф-клуби. Там були створені перші письмові правила, та система 18 лунок. Перші турніри з продуманою структурою проводилися між різними шотландськими містами. Незабаром гра в гольф поширилася по усій Англії, а потім і по всьому світу. Найстарішим полем для гольфа вважається Old Links на массельбургському іподромі. Є дані, що на массельбургському полі Марія Стюарт грала в 1567 році.

Проте, збільшення впливу жінок в гольфі відбувається набагато пізніше.

Прагнення здолати статево-ролеві стереотипи про "обмежені можливості слабкої статі", серйозно скорегували соціальний статус жінок у кінці XIX початку ХХ ст. це проявилося в активній зацікавленості жінок до участі в різних видах спорту. У цей період часу в руслі загальносвітових тенденцій змін соціальної значущості жінки трансформується тілесний імідж жінки в цілому, відповідно і відношення до її потенційної участі в міжнародному спортивному русі.

У 1811 році був проведений перший жіночий турнір у Массельбурзі, Шотландія. А в 1891 р. респектабельний гольф-клуб на Лонг-Айленді Shinnecock Hills Golf Club приймає в члени клубу жінок. Це виявляється таким вдалим ходом - як з точки зору репутації, так і з точки зору комерції - що через два роки тут з'явиться окреме «жіноче» поле на дев'ять лунок.

Важливим моментом для розвитку гольфу було заснування Асоціації аматорів гольфу США (Amateur Golf Association of the United States (1894), пізніше вона буде перейменована в Асоціацію гольфу США (United States Golf Association), при якій був заснований Жіночий турнірний комітет (1917), який через сімнадцять років буде перейменований в Жіночий комітет USGA.

У 1895 р. проводиться перший жіночий аматорський чемпіонат з гольфу в клубі Meadow Brook Club (Хемп-стед, штат Нью-Йорк), а перший матч - Кубок Кертіса (Curtis Cup Match), який проводився в 1932 році - між гольфістками США, Великобританії і Північної Ірландії. Виграють представниці США. Гра проходить на полі клубу Wentworth Club в Англії, де Трофей - срібний кубок.

Між тим першою професійною гольфісткою стає Хелен Хікс в 1934 році. Однак професійних турнірів для жінок доки не проводиться, але вона бере участь в промо

кампаніях продукції Wilson - Western porting Goods Company, що засвідчує про перші ознаки професійного спорту [4].

Для розвитку і економічної життєстійкості гольфу у 1936 році був заснований Національний фонд гольфу (National Golf Foundation).

Часом пізніше у 1944 році засновується Жіноча професійна асоціація гольфу (Women's Professional Golf Association - (WPGA), яка в 1946 році проводить перший Відкритий жіночий чемпіонат США з гольфу, перемогу в якому здобуває Pettie Berg (двічі «срібний призер» чемпіонату США з гольфу в аматорському класі 1939 р.).

Про подальшу професіоналізацію гольфу того часу свідчить те, що компанія Wilson Sporting Goods в співпраці з Pettie Berg створює і представляє іменні ключки Patty Berg Cup Defende 1941 р, які швидко стають популярними серед жінок.

Ріст економічного розвитку дав можливість більшості забезпечених жінок мати в розпорядженні час для заняття спортом, і гроші для придбання необхідного інвентарю і устаткування, платити за навчання і тренування. Так, жінки в більшості розвинених країнах мають можливість займатися гольфом і брати участь в різних міжнародних змаганнях.

Бейб Дідріксон Захаріас у 1947 ріці стає першою американкою, що отримала перемогу на Відкритому жіночому чемпіонаті Великобританії з гольфу. У цей же рік вона переходить в категорію професіоналів [5].

Компанія Wilson Sporting Goods в 1950 році стає основним спонсором Ladies Professional Golf Association (LPGA). Ця організація з штаб-квартирою в Дейтон Біч, Флоріда, є найвідомішою організацією LPGA Tour, що створила, серію щотижневих гольф турів для еліти жіночого гольфу в усьому світу, який триває з лютого по грудень кожного року; у свій перший же сезон тур LPGA охоплює 14 заходів в різних країнах світу, загальний призовий фонд яких складає 50 000 доларів США.

LPGA засновує премію Vare Trophy у 1952 році, якою за підсумками сезону нагороджується учасниця LPGA з найменшим середнім балом. Премія названа на честь Гленні Коллетт Вейр, яка в 1922 році взяла першу зі своїх шести рекордних перемог у Відкритому аматорському чемпіонаті США серед жінок [5].

Під керівництвом Ширлі Спорк і Барбари Ротвіг була заснована перша національна гольф-школа LPGA в 1960 році. У середині 60-х Гелен Гріффін, активний член школи LPGA, увійде до особливої колегії при комітеті National Golf Foundation, яка організовує семінари для обговорення питань про популяризацію і навчання гольфу.

Провідну роль у популяризації гольфу серед населення і формуванні індустрії гольфу відіграє телебачення, так у 1963 році національне телебачення вперше висвітлює жіночий гольф-турнір - Відкритий чемпіонат США серед жінок.

У 1972 році відбувається дебют Colgate: Dinah Shore Winners Circle у рамках туру LPGA, який збільшив призовий фонд змагань до 110 000 доларів - першою в історії жіночого гольфу шестизначною сумою призових, що позитивно вплинуло на розвиток гольфу. У той же рік Міккі Райт встановлює рекорд по загальній кількості перемог, вигравши в 82-й раз на турнірі Colgate – Dinah Shore Championship.

У 1976 році гравець-професіонал Джуді Ренкін встановлює рекорд, заробивши за сезон 150 734 долари США і стає першим гравцем туру LPGA, що отримав більше сотні тисяч доларів призових за сезон.

Переломним стає 1977 рік, коли професійна гольф – асоціація Америки голосує за те, щоб приймати жінок-гравців у члени своєї організації, таким чином жінки професійні гравці в гольф були визнані чоловічою професійною асоціацією гольфу.

У 1981 році Кеті Уітворт стає першою гольфісткою, з професійною кар'єрою, яка заробила більше мільйона доларів. Вона перемагає в 83-му за рахунком турнірі LPGA, побивши рекорд Міккі Райт. Пізніше у 1985 Кеті Уітворт перемагає на 88-му в особовому рахунку турнірі LPGA, що і до цього дня є світовим рекордом у гольфі, чоловічому і жіночому.

У 1988 виходить перший номер журналу *Golf for Women*. Рівно двадцять років він буде джерелом інформації про технології, устаткування, поля і, що найважливіше, осіб, які формували світовий професійний гольф в цілому і жіночий гольф зокрема.

Для розвитку та популяризації гольфу серед молоді Керрі Грем в 1989 організовує гольф-програми для дівчаток (LPGA Urban Youth Golf Program і LPGA Girls Golf Club відповідно) [4].

У 1990 Джулі Інкстер стає першою жінкою, що виграла єдиний в професійному сезоні спільній світовий тур (у якому на рівних змагаються чоловіки та жінки), перемога на гольф-полі Invitational Pro - Am в Пеббл-біч дістається їй з перевагою в один удар.

Того ж року був заснований кубок Solheim Cup, змагання що проводяться раз в два роки - це турнір для професійних гравців у гольф, де жіночі команди ті, що представляють Європу і США змагаються між собою (табл. 1) [5].

Таблиця1 – Результати змагань Solheim Cup (1990-2013рр)

Рік проведення	Місце проведення	Переможці	Очки	Переможені	Капітани
2013	Colorado Golf Club (Parker, Colorado)				Meg Mallon Liselotte Neumann
2011	Killeen Castle Golf Resort (County Meath, Ireland)	Европа	15	13	США Rosie Jones + Alison Nicholas
2009	Rich Harvest Farms (Sugar Grove, Illinois)	США	16	12	Европа Beth Daniel + Alison Nicholas
2007	Halmstad GK (Halmstad, Sweden)	США	16	12	Европа Betsy King + Helen Alfredsson
2005	Crooked Stick Golf Club (Carmel, Indiana)	США	15½	12½	Европа Nancy Lopez + Catrin Nilsmark
2003	Barsebäck Golf & Country Club (Löddeköpinge, Skåne, Sweden)	Европа	17½	10½	США Patty Sheehan + Catrin Nilsmark
2002	Interlachen Country Club (Edina, Minnesota)	США	15½	12½	Европа Patty Sheehan + Dale Reid
2000	Loch Lomond Golf Club (Luss, Dunbartonshire, Scotland)	Европа	14½	11½	США Pat Bradley + Dale Reid
1998	Muirfield Village (Dublin, Ohio)	США	16	12	Европа Judy Rankin + Pia Nilsson
1996	St Pierre Golf & Country Club (Chepstow, Wales)	США	17	11	Европа Judy Rankin + Mickey Walker
1994	The Greenbrier (White Sulphur Springs, West Virginia)	США	13	7	Европа JoAnne Carner + Mickey Walker
1992	Dalmahoy Country Club (Edinburgh, Scotland)	Европа	11½	6½	США Kathy Whitworth + Mickey Walker
1990	Lake Nona Golf & Country Club (Orlando, Florida)	США	11½	4½	Европа Kathy Whitworth + Mickey Walker

Із метою підтримки молодіжних гольф-програм та виділення іменних стипендій юним гольфісткам у 1991 році створюється фонд LPGA, який проводить перший саміт «Жінки і гольф». Жінки-лідери індустрії зустрічаються щоб обговорити можливості і способи збільшення участі жіночого населення в гольфі.

1992 року Фонд по боротьбі з раком грудей Susan G. Komen Breast Cancer Foundation стає офіційним благодійним фондом LPGA – що робить його першим національним благодійним фондом-партнером професійної гольф-асоціації. У 1996 році першою жінкою-президентом Асоціації гольфу США стає Джуді Белл (1996-1998).

Першу в історії спонсорську лінійку жіночих гольф-заходів LPGA транслюють по телебаченню в 1998 році. State Farm LPGA Series отримує право на телевізійне висвітлення семи турнірів на каналах ESPN і ESPN2, забезпечуючи цим зростання призового фонду на 250 000 доларів [4].

Таким чином, залучення нових спонсорів сприяє інтенсивному розвитку гольфу, зростає його популярність, закріплюється імідж, збільшується призовий фонд турнірів, впроваджуються нові технології.

У 2001 році, отримавши перемогу на McDonald's Championship, Кері Уебб стає п'ятою гольфісткою в історії LPGA, що завоювала «Великий шолом». Власниками «Великого шолому» раніше були Луїз Саге, Міккі Райт, Пет Бредлі і Джулі Інкстер. У цьому ж році на турнірі Battle of Bighorn Анніка Соренстам і Кері Уебб грають в парі з Тайгером Вудсом і Девідом Дювалем (відповідно) - вперше в рамках цього заходу складені різностатеві пари. Соренстам і Вудс здобувають перемогу над Уебб і Дювалем на 19-й лунці.

Професійна гольфістка LPGA і PGA Сюзі Уейлі у 2002 стає першою жінкою, яка проходить кваліфікацію на участь у зустрічі туру PGA - турнірі Greater Hartford Open 2003.

Для популяризації юнацького жіночого гольфу та створення резерву у 2002 році створюється аналог Кубку Solheim для дівчаток, який отримує назву PING і спонсором якого стає потужна фірма з виготовлення гольф – інвентарю з однайменною назвою, цей турнір проводиться в тому ж форматі, що і дорослий.

Із розвитком професійного жіночого гольфу збільшується і призовий фонд змагань. У 2010 році загальний грошовий фонд на Чемпіонаті Світу складав \$ 41,4 млн., що на 6 мільйонів доларів менше ніж 2009 р., що було пов'язане із загальносвітовою кризою і мало наслідки для кількості офіційних турнірів. Так, у 2010 році було 24 офіційні турніри, що на 4 менше ніж у 2009 році і на 10 ніж у 2008 році. Однак кількість турнірів, які проводяться за межами США, залишилась незмінною. Незважаючи на падіння призового фонду за останні два роки, загальна тенденція його збільшення збереглася, так, за останнє десятиліття призовий фонд збільшився на 92% (табл. 2.) Таким чином, на сьогоднішній день професійний жіночий гольф складається з незалежних регіональних гольф-турів: Чемпіонат Іспанії; Жіночий Європейський гольф Тур (Ladies European Tour); Чемпіонат Японії; LPGA Корея Тур; Жіночий Азіатський гольф Тур (Ladies Asia Golf Tour); ALPG Австралії Тур (Жіночий австралійський гольф Тур), а провідні гравці в гольф мають доходи понад 1 мільйон доларів на рік [4].

ВИСНОВКИ

Ретроспективний аналіз динаміки розвитку гольфу дозволяє стверджувати, що це не просто гра, а оздоровлення, гартування, проведення часу з мальовничими ландшафтами; це нові кола спілкування, уміння реалізовувати себе і свої ідеї в життя, думати, аналізувати і розраховувати. Починаючи з Середніх віків і закінчуючи сучасністю, основними факторами розвитку гольфу можна вважати зацікавленість у

розвитку гольфу населення, а особливостями функціонування на різних історичних етапах – респектабельність та престижність виду спорту, а також професіоналізація, яка передбачає отримання матеріальної винагороди.

Таблиця 2 – Загальний призовий фонд змагань туру LPGA

Рік	Загальний призовий фонд (\$)
2010	41400000
2000	38500000
1990	17100000
1980	5150000
1970	435040
1960	186700
1950	50000

Перспективи подальших досліджень вбачаються обґрунтуванні шляхів розвитку професійного гольфу (жіночого та чоловічого) в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

- Гуськов С. И. Организационные и социально-экономические основы развития профессионального спорта в США : Дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.04. – М., 1992. – 510 с.
- Мельникова Н.Ю. Женский олимпийский спорт. Состояние и перспективы / Мельникова Н.Ю. // Юбилейный сборник трудов ученых РГАФК, посвященный 80-летию академии. - М.: 1998. – Т. 3. – С. 85-91.
- Профессиональный спорт : [Учебник для студентов высших учебных заведений физ. воспитания и спорта] / Под общей ред. С.И. Гуськова, В.Н. Платонова. – К.: Олимпийская литература, 2000. – 392 с.
- www.lpga.com
- www.wikipedia.org

УДК 796.384.2

ОЦЕНКА МОТИВАЦИОННОГО СОСТОЯНИЯ БАСКЕТБОЛИСТОВ С НАРУШЕНИЕМ СЛУХА В ПРЕДСОРЕВНОВАТЕЛЬНЫЙ ПЕРИОД

Смоляр І.І., к. физ.восп., ст. преподаватель, Ковальчук В.І., ст. преподаватель,
Воронков О.В., магістр

Національний університет фізического виховання и спорта України

Знання особливостей мотиваційного состояния у спортсмена-дефлімпійца в баскетбольній команді перед соревнованнями позовіт тренеру своєчасно применять адекватні методи по його регуляції і ефективно управляти діяльністю всієї команди на путі до високих досягнень.

Ключевые слова: мотиваційное состояние, дефлімпійцы, тревога, тревожность.

Смоляр І.І., Ковальчук В.І., Воронков О.В. ОЦІНКА МОТИВАЦІЙНОГО СТАНУ БАСКЕТБОЛІСТІВ З ПОРУШЕННЯМ СЛУХУ В ПЕРІОД ПЕРЕД ЗМАГАННЯМИ / Національний університет фізичного виховання і спорту України, Україна.